

Itseoikaisu - Valtuustoaloite: Savukosken kunta vastustaa uraania ja toriumia sisältävää koe- ja kaivostoimintaa kunnan alueella

Khall 19.01.2026 § 7

Valmistelija

Hallintokoordinaattori Katja Karjalainen, 040 738 4738,
katja.karjalainen@savukoski.fi

Lida Koistinen esittää 15.12.2025 valtuuston kokouksessa tekemässä aloitteessaan seuraavaa:

Savukosken kunnan vahvuuksia ovat puhdas ja monimuotoinen luonto, perinteiset elinkeinot, erä- ja metsäsaamelaiskulttuuri sekä kasvava luontomatkailu. Näiden säilyminen edellyttää, että kunnan alueella ei harjoiteta toimintoja, jotka vaarantavat ympäristön, terveyden tai poronhoidon jatkuvuuden.

Esitän seuraavaa:

- 1. Savukosken kunta ottaa viralliseksi linjakseen, ettei se puolla uraania tai toriumia sisältävää koe- ja kaivostoimintaa tai muuta kaivostoimintaa, josta aiheutuu merkittävää haittaa tai vaaraa ympäristölle, kunnan alueella. Tämä linjaus kirjataan kuntastrategiaan.*
- 2. Kunta antaa kaikissa lupa- ja kaavoitusprosesseissa kielteisen kannan uraaniin ja toriumiin liittyvään etsintään, koetoimintaan tai kaivostoimintaan.*
- 3. Kunta sitoutuu valittamaan tarvittaessa kaikista myönnettävistä luvista, mikäli niitä Savukosken alueelle myönnettäisiin.*

Tämän päätöksen myötä Savukosken kunta turvaa asukkaidensa terveyttä, kunnioittaa poronhoitajien oikeuksia, turvaa kalastuksen, metsästyksen ja keräilyn harjoittamisen edellytykset sekä suojelee puhdasta luontoaan ja vahvistaa kestävien elinkeinojen tulevaisuutta.

Aloitteen ovat allekirjoittaneet valtuutettu Lida Koistinen lisäksi valtuutetut Sampo Ollila ja Reija Aaltonen.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Petri Härkönen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi. Vastaus aloitteeseen annetaan vuosien 2026-2029 laadittavan kuntastrategian perusteella.

Päätös

Lida Koistinen toi puheenvuorossaan esille, että valtuustoaloite tulee ottaa käsiteltäväksi ennen kuntastrategian hyväksyntää. Koistinen esitti kunnanjohtajan esityksestä poiketen, että aloite ja sen kohta 1. otetaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi tässä kokouksessa. Aloitteen kohdat 2. ja 3. jätetään pois. Reija Aaltonen ja Sampo Ollila kannattivat Koistisen esitystä.

Kunnanjohtaja korosti, että valtuustoaloite tulee laaja-alaisena periaatepäätöksenä valmistella ja viedä vastaus aloitteeseen valtuustolle. Marja-Liisa Kelloniemi kannatti kunnanjohtajan päätösehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että Lida Koistinen on tehnyt kunnanjohtajan päätösehdotuksesta poikkeavan kannatetun esityksen, että valtuustoaloite otetaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi tässä kokouksessa ja että valtuustoaloitteen kohta 1. otetaan käsiteltäväksi. Puheenjohtaja totesi,

että asian ratkaisemiseksi tulee äänestää.

Ensin äänestetään otetaanko aloite käsiteltäväksi tässä kokouksessa. Puheenjohtaja esitti nimenhuutoäänestystä. Ne, jotka kannattavat aloitteen ottamista käsiteltäväksi tässä kokouksessa, vastaavat JAA, ja ne, jotka ovat sitä mieltä ettei aloitetta oteta käsiteltäväksi, vastaavat EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 5 JAA ääntä (Aaltonen Reija, Harju Jalmari, Koistinen Iida, Ollila Sampo, Savukoski Jouko) ja 1 EI ääni (Kelloniemi Marja-Liisa), joten äänestyspäätökseksi tuli, että aloite otetaan kunnanhallituksen käsiteltäväksi tässä kokouksessa.

Puheenjohtaja totesi, että seuraavaksi äänestetään aloitteen kohdasta 1., että Savukosken kunta ottaa viralliseksi linjakseen, ettei se puolla uraania tai toriumia sisältävää koe- ja kaivostoimintaa tai muuta kaivostoimintaa, josta aiheutuu merkittävää haittaa tai vaaraa ympäristölle, kunnan alueella. Tämä linjaus kirjataan kuntastrategiaan. Ne, jotka kannattavat aloitteen kohdan 1. hyväksymistä, vastaavat JAA, ja ne, jotka eivät kannata asiaa, vastaavat EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 4 JAA ääntä (Aaltonen Reija, Koistinen Iida, Ollila Sampo, Savukoski Jouko) ja 2 EI ääntä (Harju Jalmari, Kelloniemi Marja-Liisa), joten kunnanhallituksen päätökseksi tuli, että Savukosken kunta ottaa viralliseksi linjakseen, ettei se puolla uraania tai toriumia sisältävää koe- ja kaivostoimintaa tai muuta kaivostoimintaa, josta aiheutuu merkittävää haittaa tai vaaraa ympäristölle, kunnan alueella. Tämä linjaus kirjataan kuntastrategiaan.

Kunnanjohtaja Petri Härkönen jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Kunnanhallitus piti kokoustaun klo 18.25-18.37.

Kunnanjohtaja poisti esityslistalta kokousasian § 8 Savukosken kuntastrategiaprosessin käynnistäminen.

Jakelu

Khall 16.02.2026 § 38
30/00.01.02/2025

Valmistelija

Vt. kunnanjohtaja Joonas Rentola, puh. 040 545 9009,
joonas.rentola@savukoski.fi

Kunnanhallitus on kokouksessaan 19.01.2026 § 7 käsitellyt valtuutettu Iida Koistisen tekemää valtuustoaloitetta koskien uraania tai toriumia sisältävää koe- ja kaivostoimintaa sekä muuta merkittävää ympäristöhaittaa aiheuttavaa kaivostoimintaa Savukosken kunnan alueella.

Kunnanhallitus päätti tuolloin hyväksyä aloitteen kohdan 1. ja päätti, että linjaus kirjataan kuntastrategiaan.

Asiassa on sittemmin arvioitu päätöksen lainmukaisuutta sekä konsultoitu Kuntaliittoa. Arvioinnissa on todettu, että kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan kuntastrategian hyväksyminen kuuluu kunnanvaltuuston toimivaltaan. Kunnanhallitus ei siten voi lopullisesti päättää kuntastrategian sisällöstä.

Edellä mainituin perustein kunnanhallituksen (19.01.2026 § 7) tekemän päätöksen voidaan katsoa perustuneen ilmeisen vääriin lain soveltamiseen kuntalain toimivaltasäännösten osalta (hallintolaki 434/2003 50 §). Päätös voidaan näin ollen korjata asiavirheenä.

Hallintolain (434/2003) 52 §:n mukaan asiavirheen korjaaminen edellyttää, että asia käsitellään uudelleen ja että asiassa annetaan uusi päätös.

Lisäksi asiassa on tehty liitteenä oleva oikaisuvaatimus kunnanhallituksen 19.01.2026 § 7 tekemästä päätöksestä. Oikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että kunnanhallitus hylkää valtuutettu lida Koistisen 15.12.2025 tekemän valtuustoaloitteen. Perusteluina on esitetty muun muassa, että aloitetta ei ole käsitelty sen kaikilta osin, aloitteen allekirjoittaminen jälkikäteen ei ole hyvän hallintotavan mukaista ja että aloite heikentäisi kunnan elinvoimaa ja työllisyyttä.

Hallintolain 49 g §:n mukaan oikaisuvaatimuksen ratkaiseva viranomainen voi tehdä samassa yhteydessä ilman eri vaatimusta myös virheen korjaamista koskevan päätöksen siten kuin hallintolain 50–53 §:ssä säädetään. Mikäli kunnanhallitus päättää korjata päätöksen hallintolain 50 §:n mukaisena asiavirheenä ja poistaa alkuperäisen päätöksen sekä ratkaisee asian uudelleen, alkuperäinen päätös lakkaa olemasta voimassa. Tällöin siihen kohdistunut oikaisuvaatimus raukeaa, eikä sitä ole tarpeen ratkaista erillisenä asiana.

Hallintolain (434/2003) 52 §:n mukaisesti asiavirheen korjaamisesta tehdään merkintä alkuperäiseen päätökseen.

Hallintolain (434/2003) 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Valtuustoaloitteen 1. kohdan mukainen linjaus koskee kuntastrategiaan sisällytettävää periaatteellisesti ja vaikutuksiltaan merkittävää kannanottoa, jolla on mahdollisia oikeudellisia, taloudellisia, elinkeinopoliittisia sekä kunnan toimivaltaan ja tuleviin lupa- ja kaavoitusratkaisuihin liittyviä vaikutuksia. Tällaisen strategisen kirjauksen valmistelu edellyttää kokonaisvaltaista vaikutusten arviointia osana kuntastrategian valmisteluprosessia. Nyt käsillä olevassa asiassa tällaista vaikutusarviointia ei ole tehty. Lisäksi valtuustoaloitteen kohdat 2 ja 3 eivät ole olleet lainkaan valmisteltuina kunnanhallituksen käsittelyä varten, eikä niiden osalta ole tehty selvityksiä tai vaikutusarviointeja. Näin ollen valtuustoaloitetta ei ole valmisteltu kokonaisuutena eikä hallintolain 31 §:n edellyttämällä tavalla riittävästi siten, että asia voitaisiin saattaa valtuuston lopullisesti ratkaistavaksi tai että valtuusto voisi todeta aloitteen kokonaisuudessaan loppuun käsitellyksi. Puutteellinen valmistelu voisi johtaa menettelyvirheen syntymiseen päätöksenteossa.

Esittelijä

Vt. kunnanjohtaja Joonas Rentola

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. todeta, että kunnanhallituksen päätös 19.01.2026 § 7 on perustunut kuntalain toimivaltasäännösten osalta ilmeisen vääriin lain soveltamiseen, koska kuntastrategian hyväksyminen kuuluu kuntalain 14 §:n mukaan kunnanvaltuuston toimivaltaan;

2. poistaa hallintolain 50 §:n nojalla edellä mainitun päätöksen

asiavirheenä ja käsittelee asian uudelleen;

3. päättää palauttaa valtuutettu Koistisen valtuustoaloitteen valmisteluun hallintolain 31 §:n nojalla, koska viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset;

4. todeta, että alkuperäiseen päätökseen kohdistunut oikaisuvaatimus raukeaa, koska oikaisuvaatimuksen kohteena ollut päätös poistetaan;

5. tehdä hallintolain 52 §:n mukaisen merkinnän asiavirheen korjaamisesta alkuperäiseen päätökseen.

Päätös

Jouko Savukoski ilmoitti Keskustan valtuustoryhmän kannattavan vt. kunnanjohtajan päätösehdotusta muutoin, mutta päätösehdotuksen kohdan 3. osalta Keskustan valtuustoryhmä esittää seuraavaa muutosta: Lähetetään periaatepäätös valmisteluun, johon otetaan mukaan valtuustoaloitteen kohta 1. seuraavassa muodossa: "Savukosken kunta ottaa viralliseksi linjakseen, ettei se puolla uraania tai toriumia sisältävää koe- ja kaivostoimintaa tai muuta kaivostoimintaa, josta aiheutuu merkittävää haittaa tai vaaraa ympäristölle, kunnan alueella". Valtuustoaloitteen kohdat 2. ja 3. jätetään pois.

Iida Koistinen esitti, että

1. Kunnanhallitus päättää poistaa 19.1.2026 § 7 tehdyn päätöksen hallintolain 50 §:n mukaisena asiavirheenä ja käsitellä asian uudelleen.
2. Kunnanhallitus päättää omalta osaltaan hyväksyä valtuustoaloitteen 1. kohdan ja ehdottaa kunnanvaltuustolle, että kyseinen linjaus sisällytetään kuntastrategiaan. Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto toteaa aloitteen tältä osin loppuun käsitellyksi.
3. Kunnanhallitus käsittelee ja ratkaisee päätökseen kohdistetun oikaisuvaatimuksen erillisenä asiana.

Iida Koistisen esitys raukesi kannattamattomana.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että Keskustan valtuustoryhmä on tehnyt vt. kunnanjohtajan päätösehdotuksesta poikkeavan esityksen, joten asiasta tulee äänestää. Puheenjohtaja esitti nimenhuutoäänestystä. Ne, jotka kannattavat vt. kunnanjohtajan päätösehdotusta, vastaavat JAA ja ne, jotka kannattavat Keskustan valtuustoryhmän esitystä, vastaavat EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Suoritetussa äänestyksessä annettiin 1 JAA ääni (Mulari Jari-Petri) ja 6 EI ääntä (Harju Jalmari, Kelloniemi Marja-Liisa, Koistinen Iida, Ollila Sampo, Savukoski Jouko, Martin Sari), joten kunnanhallituksen päätökseksi tuli Keskustan valtuustoryhmän esitys.

Kunnanhallitus päätti

1. todeta, että kunnanhallituksen päätös 19.1.2026 § 7 on perustunut kuntalain toimivaltasäännösten osalta ilmeisen väärään lain soveltamiseen, koska kuntastrategian hyväksyminen kuuluu kuntalain 14 §:n mukaan kunnanvaltuuston toimivaltaan;
2. poistaa hallintolain 50 §:n nojalla edellä mainitun päätöksen asiavirheenä ja käsittelee asian uudelleen;
3. lähettää periaatepäätös "Savukosken kunta ottaa viralliseksi linjakseen, ettei se puolla uraania tai toriumia sisältävää koe- ja kaivostoimintaa tai muuta kaivostoimintaa, josta aiheutuu merkittävää haittaa tai vaaraa ympäristölle, kunnan alueella" valmisteluun;
4. todeta, että alkuperäiseen päätökseen kohdistunut oikaisuvaatimus raukeaa, koska oikaisuvaatimuksen kohteena ollut päätös poistetaan;
5. tehdä hallintolain 52 §:n mukaisen merkinnän asiavirheen korjaamisesta

alkuperäiseen päätökseen.

Kunnanhallitus keskusteli asian valmisteluaikataulusta.

Jakelu